

KDS och klassväljarna

Ingvar Svensson har bemödat sig om att bemöta min artikel om KDS (Kris-ten Demokratisk Församling, Svensk Tidskrift nr 3/1987) på ett sakligt sätt, vilket gläder mig. Ämnet förtjänar nämligen att tas på allvar: Vad är det för fel på KDS? Under mer än två decennier har KDS pendlat kring två procent vid riksdagsvalen. Varför växer inte partiet? Ingvar Svensson tror dock på framtiden. Han sätter sitt hopp till en förstärkt vågrörelse i väljarkåren kring frågor som fosterdiagnostik, genmanipulation och dödsbegrepp, dvs frågor som, enligt Svensson, berör människovärdet. Jag håller med Svensson om att dessa frågor berör människovärdet, men det finns andra frågor som i minst lika hög grad berör människovärdet, frågor som rör områden där KDS av i dag inte är en "politisk kraft". Jag tänker på frågor som angår människors ekonomiska villkor: rätten till arbete, fördelningsfrågor, relation till produktionsmedlen etc.

I ett samhälle där den organiserade kapitalismen utgör det dominerande produktions sättet är sådana frågor avgörande för den som vill hävda människovärdet. Kapitalismens välståndsskapande potential är uppenbar, men problemet är ju att guldets strös ganska ojämnt över medborgarna. Det sociala rättfärdighetspatos som utmärkte den tidiga frikyrkörörelsen i Sverige, var tog det vägen? Inte märker man mycket av det i KDS politik av i dag.

Visst, allt eller nästan allt är möjligt

inom politiken. Framtiden är en blank spegel. I och med postmodernismen har också det irrationella, det ej förutsägbara på ett helt annat sätt än tidigare trängt in i politiken: Enhet och koordination mellan delarna (t ex inom en ideologi) betonas inte lika mycket som tidigare; de enskilda puzzlebitarna betyder mer än det färdiglagda puzzlet; stilblandning utan försök att dölja skarvarna är dagens lösen. En konsekvens av de postmodernistiska tendenserna är att enfrågepartierna fått större möjligheter att hävda sig. Inom stora delar av den svenska valmanskåren framstår KDS som ett tvåfrågeparti: Det är Gud och det är Moralen. Måhända är postmodernismen den tidsandans krumbuktt som förpassar KDS in i ljuset och värmen.

Jag vill avsluta med en traditionell "materialistisk" analys av KDS' förutsättningar att hävda sig inom svensk politik. Låt oss utgå från att människors sätt att leva och tänka — och rösta — fundamentalt formas av deras förvärvsvillkor. Man finner då att de klassmässiga förutsättningarna är svaga för ett parti av KDS' typ. Problemet med KDS klassmässiga profil är att den är svår att urskilja och att den, i den mån den är urskiljbar, vänder sig till glest befolkade målgrupper. Ett parti som skall nå framgång i politiken måste vara både idéparti och intresseparti. KDS är ett idéparti, men någon kärna av klassröstare har man inte.

Det är det som är problemet.